

SHA Plan prosjekt «Skjærpebekken - Motland, Ny overvannsledning» - Vedlegg 1: Bygge- og anleggsplasser – Krav og Sikkerhetsbestemmelser

1	Generelle krav til bygge- og anleggsplassen.....	1
1.1	Generell info til alle entreprenører.....	1
1.2	Krav til byggeplassen.....	1
2	Sikkerhetsbestemmelser og risikovurderinger	3
2.1	Generelt	3
2.2	HMS plan og risikovurderinger	3
2.3	Informasjon, opplæring og språk	3
2.4	Personlig verneutstyr (PVU).....	3
2.5	Førstehjelpsutstyr	4
2.6	Varmt arbeid	4
2.7	Sikkerhet for brann og rømning på byggeplassen	4
2.8	Rydding	4
2.9	Sikring av arbeidsområde.....	4
2.10	Bruk av stige / gardintrapp	4
2.11	Arbeid i høyden – bruk av stillas og lift m.m	4
2.12	HMS kort og mannskapsregistrering.....	5
2.13	Krav og rutiner ved heising inkludert bruk av kran.....	5
3	Vedlegg – krav / rutine ved varmt arbeid	5

1 Generelle krav til bygge- og anleggsplassen

1.1 Generell info til alle entreprenører

Alle entreprenører som skal utføre bygge- og eller anleggsarbeid for prosjektet skal sette seg inn i og ta hensyn til relevante krav i dette dokumentet for arbeidet som skal utføres. Dette dokumentet og relevante krav skal være inkludert i prising med mindre annet er avtalt eller spesifisert.

Byggherre forskriften krever at byggherre etablerer en SHA plan i henhold til Byggherreforskriften, derfor er det i dette dokumentet noen referanser til "SHA plan", "SHA Koordinator Utførelse (KU)", "Ansvarlig Entreprenør. Dette dokumentet vil alltid være en del av byggherren sin SHA-plan i form av et vedlegg.

Med "Ansvarlig entreprenør" menes Hoved bedrift. I dette prosjektet er dette

Mindre/kortvarige avvik fra avtalte bestemmelser: Ansvarlig entreprenør kan avtale mindre / kortvarige avvik ved å fylle ut og signere en SJA (sikker jobb analyse). SJA skal godkjennes av Koordinator utførelse.

Alle forhold som er regulert av lover og forskrifter skal følge disse, dette er ikke spesifisert i dette dokument.

1.2 Krav til byggeplassen

1.2.1 Byggeplass og riggplan

Ansvarlig entreprenør etablerer riggplan. Generelt forventer byggherre at entreprenør tar et totalansvar for planlegging. Byggherre har ansvar for å sørge for at avtalt område blir ryddet og gjort tilgjengelig i forhold til avtalt tidsplan.

Byggeplassen(e) skal være sikret, normalt innegjerdet med et 2 meter høyt bygge gjerde rundt hele området. Bygge gjerde skal kobles sammen med originalt utstyr, ikke strips og streng o.l.

Ved mindre/kortvarige arbeider kan annen sikring avtales. Det skal være 1 hovedport til hvert område dersom disse er separate. Hovedport skal benyttes som hoved adkomst til anleggsområdet, hvis mulig skal det unngås å etablere flere adkomster.

NB! Det er ansvarlig entreprenør sitt ansvar å sørge for at bygge gjerde er tett og portene er låst etter hver arbeidsdags slutt

1.2.2 Skilting og sperremateriell

Ansvarlig entreprenør sørger for nødvendig godt synlig skilting: adgang forbudt, krav til verneutstyr o.l. Ansvarlig entreprenør har ansvar for at relevante sperremateriell er lett tilgjengelig på byggeplass. Utvendig skal det normalt benyttes sperrekjetting i plast. Enkle sperrebånd i plast skal kun benyttes ved meget kortvarig sperring.

SHA Plan - Vedlegg 1: Bygge- og anleggsplasser – Krav og Sikkerhetsbestemmelser

1.2.3 Varslingsplan og møteplass ved evakuering

Utarbeidelse av varslingsplan er delegert til ansvarlig entreprenør, det kreves at denne henges opp synlig og inne på byggeplassen, og at samtlige arbeidere blir informert om denne. **Avklar møteplass ved evakuering**, informer alle, og sett opp særskilt møteplass skilt. Merk også av møteplass på riggplan.

1.2.4 Parkering

Parkering på avmerket plass som avtalt og vist på riggplan, eller opplyst på annen måte dersom P- plasser ligger utenfor riggområdet. Kjøretøy som kun benyttes som persontransport skal normalt parkere utenfor byggeplass. Ansvarlig entreprenør spesifiserer regler i detalj.

1.2.5 Spis, skift og toalett

Ansvarlig entreprenør sørger for alle fasiliteter. Det skal være kjønnsdelt toalett og garderobe. Alle som bruker fasilitetene skal bidra til å holde dette løpende ryddig hver dag. Ansvarlig entreprenør har ansvar for å skaffe og etterfylle «rekvisita», og sørge for regelmessig vasking minst 1 gang pr uke.

1.2.6 Transport og mellomlagring av materiell og utstyr

All lagring skal skje innenfor etablert bygge gjerde. Det skal kun lagres materiell på anvist plass. Ansvarlig entreprenør har ansvar for sikkerheten/sperringer i forbindelse med transport og av- og pålessing.

1.2.7 Strøm og vann

Ansvarlig entreprenør etablerer nødvendige løsninger, i samråd/samarbeid med Byggherre dersom relevant

1.2.8 Arbeidstid

Arbeidstiden er normalt innenfor tidspunktene 0700 til 1700 på hverdager. Entreprenører som skal arbeide utenfor denne arbeidstid må avtale dette på forhånd med byggherre v/SHA-KU. For arbeidstid som går utover bestemmelsene i AML kapittel 10, jf. 10-5, skal det foreligge samtykke fra Arbeidstilsynet, dokumentasjon må leveres til ansvarlig entreprenør og skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Søndagsarbeid/Nattarbeid er ikke tillatt, ref. relevant lovkrav. Dersom behov skal eventuelt søndagsarbeid/nattarbeid godkjennes skriftlig av SHA-KU på forhånd

1.2.9 Stoffkartotek.

Det skal til enhver tid være et oppdatert stoffkartotek tilgjengelig slik at forskriftskrav blir ivaretatt. Stoffkartoteket skal utformes etter stoffkartotekforskriften.

Det skal være en samlet oversikt lett tilgjengelig i f.eks anleggsbrakken, dvs at alle leverandører skal levere en kopi av relevante datablad til ansvarlig entreprenør.

Det skal brukes miljøvennlige/ ufarlige stoffer i prosjektet. Ansvarlig entreprenør holder en oversikt og varsler ved bruk av "rød listede" stoffer som da kan eventuell byttes med et mer miljøvennlig alternative. Utbytting av materialer skal avklares med anleggsleder/byggeleder og de prosjekterende.

1.2.10 Avfallsbehandling og miljøkrav

Entreprenør utarbeider egen miljøplan eller avfallsplan for prosjektet som viser bygg avfall som forventes å oppstå, og disponeringen av dette. Entreprenørene plikter å sette seg inn i miljø/avfalls-planen, og følger de tiltak som er beskrevet. Alt avfall skal sorteres på byggeplassen, fraksjon restavfall skal minimeres.

Dieseltanker: På denne byggeplassen er det krav om at diesel tanker har dobbel bunn eller at tank har separat oppsamlingskar.

1.2.11 Støy

Ansvarlig entreprenør skal minne alle entreprenører om de støykrav vi er pålagt å følge: T.1442 (Støyforskriften). Videre er det ikke tillatt å gå med hørselvern med musikk/radio inne på byggeplassen, dette gjelder også øreplugger etc koblet til mobiltelefon etc.

SHA Plan - Vedlegg 1: Bygge- og anleggsplasser – Krav og Sikkerhetsbestemmelser

2 Sikkerhetsbestemmelser og risikovurderinger

2.1 Generelt

- SHA-planen er ledende for alt arbeid som foretas.
- Lover, regler og forskrifter skal til enhver tid overholdes.
- Instruksjoner og anvisninger fra Koordinator utførelse og HMS-ansvarlig skal følges

Entreprenørene plikter å samarbeide for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø på byggeplassen, og de skal rette seg etter de sikkerhetsregler som gjelder. Videre så skal de krav som stilles i henhold til Byggherreforskriften kapittel 4 §18 følges. SHA Koordinator Utførelse og ansvarlig entreprenør skal påse at dette er på plass før arbeidene tar til.

Entreprenørene skal informere om hvem som er verneombud for hans arbeidstakere.

Ved gjentatte brudd på sikkerhetsbestemmelser skal personer bortvises fra byggeplass.

For eksempel: 1-muntlig advarsel, 2-skriftlig advarsel, 3-bortvisning.

Alvorlige bevisste brudd kan medføre øyeblikkelig bortvisning

2.2 HMS plan og risikovurderinger

Ansvarlig entreprenør etablerer HMS Plan for byggeplassen på basis av SHA plan.

Angående Risikovurderinger / HMS-plan fra underleverandører:

Byggherreforskriften - BHF - §18: "Arbeidsgiveren skal innarbeide relevante deler av planen for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø i virksomhetens system for internkontroll, jf. forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften). Innarbeidingen skal skje slik at planens bestemmelser kan identifiseres."

Byggherre anbefaler at dette gjøres ved at alle virksomheter lager en egen kort og prosjekt spesifikk HMS-plan. Alternativt kan dette kravet oppfylles ved en spesifikk risikovurdering for hvert prosjekt, på basis av virksomhetens IK-plan.

Begge alternativer over krever at alle virksomheter leverer en skriftlig HMS-plan eller en risikovurdering til ansvarlig entreprenør. Dette bidrar også til å sikre at alle virksomheter har gjort seg kjent med SHA-planen

2.3 Informasjon, opplæring og språk

Det er helt avgjørende for sikkerheten på byggeplass at ansvarlig entreprenør sørger for at det blir gitt nødvendig informasjon og opplæring i form av oppstartmøter, sikkerhetsmøter, kurs eller lignende.

Alle som arbeider på byggeplassen skal gjennomgå prosjektets sikkerhetsbestemmelser for entreprenører, samt eventuelle lokale sikkerhetsbestemmelser. Dette skal inneholde informasjon om oppfølging av SHA og RTB (Rent Tørt Bygg) i utførelsesfasen. Det er ønskelig at hver enkelt arbeider signerer på at Personlig Sikkerhets Informasjon (PSI) er mottatt og forstått.

Ansvarlig entreprenør må i sine rutiner ta hensyn til at ikke alle på byggeplassen forstår norsk. Det må legges fokus på bruk av standardiserte symboler på skilting på byggeområdet. Instruksjoner og datablader på Dansk eller Svensk skal ikke erstatte Norsk utforming.

Det er den enkeltes entreprenørs ansvar å oversette nødvendige instruksjoner og annen informasjon til det språk den enkelte ansatte forstår.

Arbeidsspråket på byggeplassen er norsk. Involverte entreprenører som har arbeidstakere som ikke forstår norsk, må selv sørge for tolk eller oversettelse av dette dokument og øvrig nødvendig dokumentasjon. Alle "arbeidslag" må ha minst 2 personer på byggeplassen som behersker skandinavisk (norsk, svensk, dansk) eller engelsk

2.4 Personlig verneutstyr (PVU)

Obligatorisk PVU: Hjelm, vernefottøy og synlighetsbekledning for arbeid ved/på vei. Dette gjelder også besøkende.

Byggherre vil forøvrig ha stor fokus på at følgende verneutstyr benyttes i henhold til bruksanvisninger, leverandørene sine egne IK-rutiner samt eventuelle prosjektspesifikke krav: **øyevern, hørselvern og hansker** Personer som ikke kan bruke verneutstyr (f.eks. gjennom dokumentasjon fra lege) skal ikke utføre arbeid på dette prosjektet med mindre annet er avtalt skriftlig med byggherre v/ KU (avgrensede oppgaver).

Besøkshjelmer og besøks sko skal også være tilgjengelig og oppbevares i brakke. Ansvarlig entreprenør anskaffer dette.

Det er kun Byggherre ved SHA-KU som kan oppheve pålagt bruk av verneutstyr.

SHA Plan - Vedlegg 1: Bygge- og anleggsplasser – Krav og Sikkerhetsbestemmelser

2.5 Førstehjelpsutstyr

Ansvarlig entreprenør holder førstehjelpsutstyr. Førstehjelpsutstyret som er etablert skal være tydelig merket og lett tilgjengelig. Informasjon om hvor utstyret finnes gis i PSI. Når det er etablert "tett bygg" skal det etableres egen tydelig merket stasjon inne i bygget med minimum ett basis førstehjelpsskrin, plaster og øyeskyll.

2.6 Varmt arbeid

Finans Norge: Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes maskiner og utstyr som genererer gnister og varme som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen flamme, varmlufts-, sveise-, skjære og/eller slipeutstyr.

Det forutsettes at alle entreprenører som skal utføre varmt arbeid har egen intern instruks og rutine SJA som tilfredsstillende relevante forskrifter og gjeldende forsikringsnorm i Norge. Rutine/SJA skal fylles ut og underskrives. Dersom egne rutiner ikke finnes så skal byggherre sin rutine følges som står i kapittel 3 (utleveres ved behov. Husk brannvakt i henhold til instruks fra Finans Norge. NB! Ved varmt arbeid i nærheten av byggherre driftsaktiviteter skal det sjekkes ut om byggherre har flere krav som må følges.

Ansvarlig entreprenør har også ansvar for å påse at dette etterleves.

2.7 Sikkerhet for brann og rømning på byggeplassen

HMS Sikkerheten for arbeidere skal være ivarettatt i forbindelse med mulig branntilløp. Ansvarlig entreprenør skal utarbeide og etablere rømningsveier i byggeperioden. Planlagte provisoriske rømningsveier skal merkes tilfredsstillende av ansvarlig entreprenør. Provisoriske rømningsveier skal være merket på riggplan. Møteplass ved evakuering skal være tydelig merket, ref. også kap. 1.2.3.

2.8 Rydding & orden

Samtlige involverte entreprenører er ansvarlig for rydding etter egne arbeider. Avfall kastes i anvist Container. Hvis den enkelte entreprenør unnlater å rydde etter egne arbeider kan tiltakshaver pålegge dette utført av ansvarlig entreprenør på entreprenørs regning. Når bygget er tett skal det jevnlig støvsuges inne i bygget. Støvkoster skal ikke brukes i tett bygg, bruk f.eks "svaber".

2.9 Sikring av arbeidsområde

Enhver entreprenør og arbeidstaker er selv ansvarlig for å sikre sine arbeider på en forsvarlig måte. De som oppdager mangler i slike sikringstiltak, plikter å iverksette strakstiltak og varsle ansvarlig entreprenør om dette snarest. Grøfter skal til enhver tid være sikret mot at uvedkommende ikke kan komme eller falle ned i grøftene. Det er grave entreprenør som er ansvarlig for å fylle dette opp.

2.10 Bruk av stige / gardintrapp

Stig skal kun brukes til adkomst. Gardintrapper skal kun benyttes i henhold til forskrifter, i praksis betyr dette å minimere bruk av gardintrapp så mye som mulig. Gardintrapper skal være utstyrt med støttebein i bunn. Det er også forbudt å stå på det øverste trinnet.

Byggherre ønsker en aktiv bruk av rullestillas i stedet for gardintrapper når dette er praktisk mulig. Stige eller gardintrapp over 2 meter stå høyde er ikke tillatt å bruke uten at det foreligger sikring av arbeidstaker. **NB!** Kun godkjente produkter skal benyttes, enten INSTA 650 (godkjent av Arbeidstilsynet), eller NS - EN 131 – Europeisk standard

2.11 Arbeid i høyden – bruk av stillas og lift m.m

Relevant forskrift §17 vil bli nøye fulgt opp av byggherre.

Ved arbeid i høyden skal område rundt på bakken være avsperrert.

Alle som skal bruke, bygge, demontere eller kontrollere stillas over 2 meter (øverste stillasgulv) er pålagt å ha dokumentert teoretisk og praktisk opplæring. I den nye stillasforskriften fra 1.1.2016 stilles det i tillegg krav til blant annet risikovurdering av arbeidet. Dokumentasjon skal være lett tilgjengelig på byggeplass.

Brukere av stillas: Alle som bruker stillas skal ha dokumentert teoretisk opplæring.

Ekstra krav: Byggherre forventer aktiv bruk av stillas ved arbeid i høyden, konferer byggherre hvis tvil om hva som skal planlegges. Stillas i aktiv bruk skal kontrolleres minst hver 2. uke, Ansvarlig entreprenør påser at dette etterleves.

Lifter: Ingen bruk uten relevant dokumentert opplæring.

SHA Plan - Vedlegg 1: Bygge- og anleggsplasser – Krav og Sikkerhetsbestemmelser

NB! Ved bruk av selvgående bom lifter SKAL det benyttes sele som ekstra sikringstiltak under kjøring i ulendt terreng.

2.12 HMS kort og mannskapsregistrering

Samtlige arbeidere på byggeplassen skal ha gyldig HMS kort i henhold til forskrift. Arbeidsgivere har ansvar for at dette er i orden før ankomst byggeplass. Ansvarlig entreprenør har ansvar for å påse at dette etterleveres. Dette kortet vil også bli brukt til obligatorisk elektronisk mannskapsregistrering. Arbeidere som ikke innehar dette kortet vil bli bortvist fra byggeplassen.

Sjåførere: Ved ordinære vareleveranser/henting avfall o.l. som normalt tar mindre enn 1 time kreves ikke registrering. Dersom en sjåfør deltar i selve byggearbeidet, f.eks operasjon av egen kran, skal sjåfør registrere seg. Det samme gjelder sjåførere som henter/leverer f.eks masse, grus o.l. og som er innom byggeplassen mange ganger daglig

2.13 Krav og rutiner ved heising inkludert bruk av kran

All heising skal utføres med stor aktsomhet og i henhold til relevante forskrifter.

Dokumentasjon / sertifikater for kran og stropper skal forfines i bil/kran.

Ved heising over 2 meter høyde fra bakken skal avsperring alltid vurderes for å hindre at noen kan komme under hengende last.

Det må til enhver tid sikres at det er god kommunikasjon mellom de forskjellige aktørene og at det er gode siktforhold over heise området.

Alt løfteutstyr skal kontrolleres før det tas i bruk

3 Vedlegg – krav / rutine ved varmt arbeid når entreprenør ikke har egne prosedyrer.

Sikkerhetsforskrift for utførelse av varme arbeider per 1.1.2015

1. Definisjon

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes maskiner og utstyr som genererer gnister og varme som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen flamme, varmlufts-, sveise-, skjære- og/eller slipeutstyr.

2. Hvor sikkerhetsforskriften gjelder

Denne gjelder ved utførelse av varme arbeider i alle miljøer hvor det er risiko for at brann kan oppstå.

Unntatt er varme arbeider som utføres i spesielt tilrettelagte rom som en del av den daglige virksomheten.

Rommet skal være skilt fra annen virksomhet som egen branncelle. Denne skal ha ubrennbare overflater

3. Avtale med ekstern håndverker/entreprenør

Dersom varme arbeider skal utføres av ekstern håndverker/entreprenør må sikrede sørge for at sikkerhetsforskriftens krav reguleres i egen avtale eller kontrakt med denne

4. Sikkerhetskrav

4.1 Arbeidsinstruks for utførelse av varme arbeider utgitt av Finans Norge eller tilsvarende instruks skal være utfyllt og signert før utførelse av arbeidet.

4.2 Alt brennbart materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.

4.3 Åpninger i gulv, vegger og tak i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være tettet.

4.4 Godkjent sløkkeutstyr, minimum 2 stk. 6 kg pulverapparat, med minimumseffekt 34A 233B C skal være lett tilgjengelig. Ett håndsløkkeapparat kan erstattes med brannslange med innvendig diameter minimum 19 mm påsatt vann frem til strålerøret.

4.5 Navngitt brannvakt skal være til stede og kontinuerlig vurdere risiko for brann under arbeidet, i pauser og minst en time etter at arbeidet er avsluttet. Utførende kan være brannvakt der brannrisikoen vurderes som lav.

4.6 Brannvakt og utførende skal ha gyldig sertifikat for utførelse av varme arbeider fra Norsk brannvernforening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land for den type arbeid som skal utføres.

5. I tillegg gjelder følgende sikkerhetskrav ved arbeidere på tak

Det er forbud mot bruk av åpen flamme på nye og tidligere tekkede tak med følgende unntak:

- dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesimser, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av kun ubrennbare materialer.

- dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesims, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av brennbare materialer og det øverste laget er beskyttet med minst 30 mm ubrennbar isolasjon.

**SHA Plan - Vedlegg 1:
Bygge- og anleggsplasser – Krav og Sikkerhetsbestemmelser**

Kontroll liste for Varmt arbeid.

Denne kontroll listen skal prosjektleder / byggeplassleder gjennomgå med det aktuelle firma som skal gjennomføre varmt arbeid på byggeplassen. Når utførende ikke har egen prosedyre/dokument. Kontroll listen skal signeres av involverte personer og legges i HMS perm.

Med varme arbeid forstås: Bygge-, installasjons-, demontering-, vedlikehold- og lignende arbeider hvor det benyttes åpen ild, oppvarming, sveise, skjære-, lodde- og eller slipeutstyr.

Arbeidets art:		
Byggeplass:	Oppdragsgiver:	Utførende Firma:
Arbeidet starter dato:	Navn arbeider:	Sertifikatnr: Gyldig til:
	Navn arbeider	Sertifikatnr: Gyldig til:
	Navn arbeider	Sertifikatnr: Gyldig til:
	Navn arbeider	Sertifikatnr: Gyldig til:
	Navn arbeider	Sertifikatnr: Gyldig til:
	Navn brannvakt:	Sertifikatnr: Gyldig til:

Forholdsregler:

Den som utfører varme arbeider (utførende firma/person) plikter å forvisse seg om at arbeidet kan utføres sikkert og i henhold til gjeldende lov og forskrifter og de til enhver tid gjeldende bransjenormer:

Sjekkliste:

Nr		Signert mottatt
1	Arbeidsinstruks for utførelse, signert før utførelse av arbeidet (ref.SF). Denne skal være forståelig for utførende arbeider	
2	Utarbeidet risikovurdering og signert av arbeidere (ref. FOR 701 §7-3. Denne skal være forståelig for utførende arbeider.	
3	Godkjent slokningsutstyr	
4	Navngitt brannvakt skal være tilstede i pauser og minst 1 time etter at arbeidet er avsluttet.	
5	Kontroll av gyldig sertifikat for brannvakt og utførende	
6	Tilgjengelig gryte for liming rundt åpninger, slik, gesims, bordtaksbeslag	
7	Alt brennbart materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.	